

Privatinės teisės užduotis

2020 m. birželio 12 d.

Ieškovė UAB „Švaroja“ pateikė teismui ieškinį, kuriuo prašė įpareigoti atsakovę UAB „Autoprekyba“ pakeisti automobilį „Renault“, valst. Nr. AAA 000, kitu tokio pat pobūdžio, komplektacijos ir ridos ne senesniu nei 2016 m. tinkamos kokybės automobiliu „Renault“, arba sumažinti automobilio kainą nuo 30000 iki 20 000 Eur.

Ieškovė nurodė, kad 2016 m. kovo 1 d. ji su atsakove UAB „Autoprekyba“ sudarė automobilio pirkimo–pardavimo sutartį (toliau – Sutartis), kuria atsakovė pardavė ieškovei naują automobilį „Renault“ už 30 000 Eur. Daikto perdavimo–priėmimo naudotis ir valdyti aktu automobilis buvo perduotas ieškovei (pirkėjai).

Pagal Sutarties sąlygas atsakovė yra atsakinga už automobilio kokybės trūkumus gamintojo suteikto garantinio laikotarpio metu (5 metai). Išaiškėjus daikto defektams ar trūkumams, atsakovė juos turi pašalinti savo sąskaita arba pakeisti daiktą, arba sumažinti daikto kainą.

Automobilį perdavus naudotis ieškovei, paaiškėjo esminis jo kokybės trūkumas – pradėjo rūdyti kėbulas. Ši aplinkybė patvirtina, kad perdavimo momentu automobilio vertė buvo 1/3 dalimi mažesnė negu nurodyta Sutartyje (30 000 Eur). Dėl daikto trūkumų atsakovei buvo pateikta pretenzija, kuria pareikalauta sumažinti kainą arba pakeisti daiktą tinkamos kokybės daiktu. Atsakovė siūlė surūdijusias automobilio dalis pakeisti naujomis, o vėliau pasiūlė pakeisti pažeistas korozijos dureles naujomis arba išpirkti automobilį iš ieškovės už 17 000 Eur ir įsigyti kitą tokios pat markės automobilį su nežymia nuolaida. Šis pasiūlymas iš esmės reiškė daikto pakeitimą pagal Sutartį ir ieškovei buvo priimtinas, išskyrus pasiūlytą išpirkimo kainą, nes ji labai skyrėsi nuo tokių metų ir tokios komplektacijos automobilio rinkos kainos. Ieškovė nurodė, kad atsakovė privalo automobilį pakeisti kitu arba sumažinti jo kainą. Atsikirsdama į atsakovės atsiliepimo argumentus nurodė, kad pašalinus plika akimi jau matomus korozijos židinius, tai negarantuoja, jog automobilis nustos rūdyti, nes automobilio rūdijimo priežastys – ne pavieniai kėbulo pažeidimai, o jau gamybos metu padarytos klaidos, kurios gali būti ištaisytos nebent pakeitus visas kėbulo detales naujomis, o ne perdažius automobilį. Mano, kad atsakovė yra tinkamas atsakovas byloje. Būtent dėl automobilio gamybos procese padarytų klaidų automobilis prarado vertę, kurią pardavėja garantavo parduodama automobilį.

Atsakovė su ieškiniu nesutiko, prašo jį atmesti. Nurodo, kad ieškovė ieškiniu pareiškė du alternatyvius reikalavimus: pakeisti netinkamos kokybės daiktą kitu tokios pat komplektacijos ir kitų savybių daiktu arba – sumažinti netinkamos kokybės daikto kainą. Ieškovė negali reikalauti pakeisti automobilį, kadangi jis nėra rūšiniais požymiais apibrėžtas daiktas. Automobilio trūkumai yra lengvai pašalinami. Be to, jie yra pašalinti, kai ieškovė jau po ieškinio pareiškimo atvyko į atsakovo automobilių aptarnavimo centrą ir jos sutikimo rūdyti pradėjusios automobilio detalės buvo perdažytos. Kita vertus, atsakovė mano, kad ji nėra tinkama atsakovė byloje, kadangi ji yra tik automobilio platintoja, atsakyti pagal ieškovės ieškinį turėtų automobilių gamintojas, kuris suteikė sutartinę garantiją. Nepakeitus atsakovės, į bylą bendraatsakovu prašo teismo įtraukti ir automobilių gamintoją. Taip pat nurodo, kad ieškovė, pareikšdama ieškinį, nurodė faktines aplinkybes, tačiau visiškai nepagrindė savo reikalavimo jokiais teisės normomis, todėl toks ieškinyš laikytinas neįrodytu, atmestinu. Mano, kad viename ieškinyje negali būti reiškiami alternatyvūs reikalavimai. Ieškovė turi pareigą įrodyti, kad automobilio trūkumai atsirado dėl gamintojo kaltės. Kita vertus jau seniai pasibaigė įstatyme nustatytas daikto kokybės garantijos terminas. Sutartinės kokybės garantijos sąlygos nustato, kad sugedusios dalys yra remontuojamos arba keičiamos pagal gamintojo nurodymus ir techninius reikalavimus. Sudarydamos sutartį šalys susitarė, kad toks pirkėjo teisių įgyvendinimo būdas – automobilio remontas pagal gamintojo nurodymus ir techninius reikalavimus – bus tinkamas automobilio būklės atkūrimas.

Motyvuotai atsakykite:

1. Kam ieškovė turi teisę/pareigą pareikšti reikalavimus dėl automobilio netinkamos kokybės ir per kokį terminą, kaip būtų skaičiuojama ieškinio senatis? Kokie galimi ieškovės pažeistų teisių gynimo būdai, esant perduoto daikto netinkamai kokybei?
2. Ar galėtų būti tenkinamas ieškovės ieškinio reikalavimai, jeigu taip, kuris iš jų ir kokia apimtimi?
3. Ar pagrįsti atsakovės argumentai dėl negalimumo reikšti viename ieškinyje alternatyvius reikalavimus, dėl pareigos ieškinyje nurodyti teisės normas, kuriomis grindžiamas reikalavimas? Kaip nagrinėjamu atveju turėtų būti paskirstoma tarp šalių įrodinėjimo našta? Ar galėtų būti tenkinamas atsakovės reikalavimas dėl automobilio gamintojo įtraukimo atsakovu byloje?

Egzaminuojamojo kodas _____

Baudžiamosios teisės ir proceso užduotis

2020 m. birželio 12 d.

Trijų kaltinamųjų – A.A., B.B. ir D.D. byla buvo perduota nagrinėti teismui. A.A. ir B.B. buvo kaltinami neatsargiu gyvybės atėmimu (BK 132 str.), o D. D. tyčiniu nužudymu (BK 129 str. 1 d.) tokiomis aplinkybėmis: D.D. lapkričio 10 d., apie 21.00 val., A.A. priklausančiame gyvenamajame name, būdamas apsvaigęs nuo alkoholio bei psichotropinių medžiagų (tai turėjo įtakos nusikalstamos veikos padarymui), rankomis, kojomis sudavė ne mažiau kaip 26 smūgius Z.Z. į įvairias kūno vietas, padarė jam įvairaus pobūdžio sužalojimus. Lapkričio 10-11 naktį, A.A. ir B.B. veikdami bendrininkų grupė su D.D., B.B. priklausančiu automobiliu nuvežė be sąmonės esantį Z.Z. į mišką, kuriame iškasė duobę bei į ją paguldė Z.Z. užkasė jį žemėmis, kurios suspaudė jo veido apatinę dalį, kaklą, krūtinės ląstą, taip bendrais veiksmais padarė įvairius kūno sužalojimus, dėl to nukentėjęs Z.Z. mirė nuo mechaninės asfiksijos. Taip D.D. nužudė Z.Z., o A.A. ir B. B. dėl neatsargumo atėmė jam gyvybę.

Nukentėjęs Z.Z., žuvusio sūnus, teismui pateikė prašymą pakeisti kaltinimą, nurodydamas, kad A.A. ir B.B. nužudė Z.Z. netiesiogine tyčia: prisijungė prie D.D. daromos nusikalstamos veikos – Z.Z. nužudymo, kuris jau buvo pradėtas, tačiau dar nebaigtas, ir tai suvokdami, pritardami jo siūlymui užkasti nukentėjęsį, patys kartu su juo atliko aktyvius veiksmus, dėl kurių buvo pasiektas norimas rezultatas – Z.Z. neteko gyvybės. Tokie veiksmai, kaip be sąmonės esančio žmogaus užkasimas, yra pavojingi gyvybei; A.A. ir B.B. neįsitikinę, jog sumuštas Z.Z. tikrai mirė, privalėjo suvokti ir suvokė, kad nuveždami nukentėjęsį į mišką ir ten jį užkasdami gali atimti Z.Z. gyvybę, taigi veikia padarė netiesioginės tyčios forma.

A.A. ir B.B. gynyba nurodė, kad jų veiksmai netinkamai kvalifikuoti pagal BK 132 straipsnį, ji turėjo būti kvalifikuojama tik pagal BK 237 straipsnio 1 dalį, o dėl kilusių padarinių turėjo būti pripažinta kasusu. Prokuroras, juolab nukentėjęs, prašydamas perkvalifikuoti veiką į BK 129 straipsnyje numatytą, netinkamai aiškina kaltės turinį. A.A. ir B.B. nenorėjo Z.Z. mirties: aptikę D.D., spardantį jau nejudantį Z.Z., jie nutraukė D.D. smurtinius veiksmus; tikėdamiesi, kad sumuštasis dar gyvas, stengėsi jį atgaivinti, ilgai darė dirbtinį kvėpavimą, tikrino pulsą ir tik įsitikinę, kad Z.Z. nuo D.D. smūgių yra negyvas, sutiko padėti paslėpti kūną. Be to, D.D. neleido kviešti greitosios medicinos pagalbos, pagąsdinęs, jog visi bus patraukti baudžiamojon atsakomybėn už narkotikų vartojimą, ir prieš užkasant Z.Z. dar kartą patikino visus, kad jis negyvas. Gynyba taip pat nurodė, kad A.A. ir B.B. neveikė bendrininkų grupė su D.D., nes nenorėjo nieko žudyti.

Taip pat gynyba nurodė, kad teismui priėmus nukentėjusiojo prašymą dėl kaltinimo keitimo bus pažeista teisė į gynybą, nes taps neįmanoma gintis nuo pakankamai skirtingų prokuroro suformuluoto pagal BK 132 straipsnį ir žymiai sunkesnio kaltinimo tyčiniu nužudymu, kuris neparemtas jokia ikiteisminio tyrimo medžiaga, o tik subjektyvia nukentėjusiojo pozicija. Taip pat pabrėžė, kad tokiu būdu bus pažeistas BPK 255 straipsnis, nustatantis bylos nagrinėjimo ribas.

Motyvuotai atsakykite:

1. Aptarkite BK 129 straipsnyje ir 132 straipsnyje numatytų nusikalstamų veikų kaltės formą ir turinį. Aptarkite BK 237 straipsnyje numatytos veikos požymius.
2. Kvalifikuokite A.A. ir B.B. veiką, atskleisdami visus būtinus nusikalstamos veikos požymius. Taip pat atsakykite į argumentą dėl bendrininkavimo.
3. Aptarkite teismo nagrinėjimo ribas ir aptarkite kaltinimo keitimo procedūras teisme. Pagal kokį kaltinimą teismas turėtų nagrinėti bylą, ir pagal kokį kaltinimą gali pripažinti asmenis kaltais?